

สถานการณ์สินค้าหอมแดงไทย

หอมแดง เป็นพืชผักและสมุนไพรที่คนไทยรู้จักคุ้นเคย มีสรรพคุณหลากหลาย นิยมนำมาใช้ประกอบอาหารในหลายพื้นที่ทั่วโลก และเป็นหนึ่งในสินค้าเกษตรสำคัญของไทย ปลูกมากในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดศรีสะเกษ มีพื้นที่เพาะปลูกและให้ผลผลิตมากที่สุดในประเทศไทย อีกทั้ง หอมแดงศรีสะเกษยังได้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) แสดงถึงการเป็นสินค้าที่มีลักษณะเฉพาะและเป็นผลผลิตคุณภาพจากท้องถิ่น แม้ภาพรวมสถานการณ์ราคาหอมแดงปี 2567 จะมีแนวโน้มอยู่ในเกณฑ์ดี แต่หอมแดงเป็นสินค้าที่ภาครัฐมักต้องเข้าช่วยดำเนินมาตรการเชื่อมโยงการซื้อขายในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมากเพื่อรักษาระดับราคา

1. การผลิต

❖ **โลก:** ผู้ผลิตหอมหัวใหญ่และหอมหัวเล็กที่สำคัญของโลก 5 อันดับแรก ปี 2565 ได้แก่

	ประเทศ	ปริมาณผลผลิต (ตัน)	สัดส่วน %
	โลก	110,139,000	100
1	อินเดีย	31,687,000	28.8
2	จีน	24,605,000	22.3
3	อียิปต์	3,664,000	3.3
4	สหรัฐอเมริกา	2,919,000	2.7
5	บังกลาเทศ	2,517,000	2.3
90	ไทย	171,000	0.16

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.)

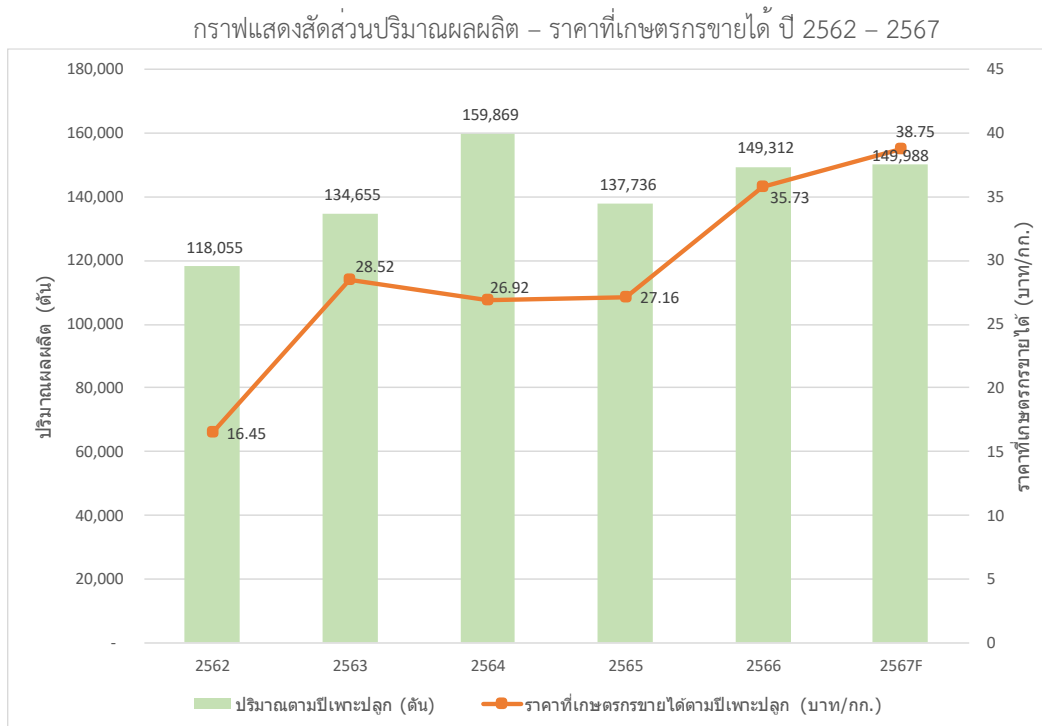
❖ **ไทย**

- ผลผลิตหอมแดงของไทย จะเก็บเกี่ยวและออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม
 - ปี 2566 มีเนื้อที่เพาะปลูกหอมแดง 55,830 ไร่ ปริมาณผลผลิต 149,312 ตัน ขยายตัว 8.4% เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (137,736 ตัน) เนื่องจากอากาศเอื้ออำนวยในช่วงที่ลงหัวเพาะปลูก และเกษตรกรมีการดูแลรักษาแปลงปลูกหอมแดงอย่างดี
 - ปี 2567 คาดการณ์เนื้อที่เพาะปลูก 54,858 ไร่ ปริมาณผลผลิต 143,988 ตัน ลดลง 3.6% จากปีก่อนหน้า เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูงขึ้นและสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูกหอมแดง
- จังหวัดที่มีการผลิตหอมแดงมากที่สุด 5 จังหวัดแรก ปี 2566

	ประเทศ	ปริมาณผลผลิต (ตัน)	สัดส่วน %	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	สัดส่วน %
	รวมทั้งประเทศ	149,312	100	55,830	100
1	ศรีสะเกษ	77,312	51.9	22,332	40.0
2	เชียงใหม่	26,387	17.7	10,571	18.9
3	พะเยา	10,547	15.5	8,627	15.5
4	อุตรดิตถ์	10,049	6.7	3,838	6.9
5	เพชรบูรณ์	5,095	3.4	2,419	4.3

○ ราคาหอมแดงไทย¹

ภาพรวมประเทศ ปี 2567 หอมแดงหัวกลางมัดจุกแห้ง 7-15 วัน ราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ 38.75 บาท/กิโลกรัม สำหรับจังหวัดศรีสะเกษ ราคารับซื้อเฉลี่ย หอมปิ้งอยู่ที่ 22.31 บาท/กิโลกรัม หอมมัดอยู่ที่ 32.30 บาท/กิโลกรัม

2. สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศ

❖ โลก (หอมหัวใหญ่และหอมหัวเล็ก พิกัดศุลกากร 0703.10)

การนำเข้าหอมหัวใหญ่และหอมหัวเล็กของโลก (หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ)

	ผู้นำเข้า	มูลค่านำเข้า ปี 2565	มูลค่านำเข้า ปี 2566
	โลก	4,190.24	4,876.91
1	สหรัฐอเมริกา	568.47	493.87
2	สหราชอาณาจักร	258.15	386.06
3	เยอรมนี	181.10	290.85
4	เวียดนาม	61.09	260.82
5	มาเลเซีย	215.06	228.86
33	ไทย	23.96	32.37

ที่มา: Trademap.org (สืบค้น ณ วันที่ 25 ก.ย. 2567)

¹ ราคาหอมแดงหัวกลางมัดจุก แห้ง 7 - 15 วัน เฉลี่ยตามปีเพาะปลูก จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

การส่งออกหอมหัวใหญ่และหอมหัวเล็กของโลก (หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ)

	ผู้ส่งออก	มูลค่าส่งออก 2565	มูลค่าส่งออก 2566
	โลก	4,378.82	5,073.30
1	เนเธอร์แลนด์	852.82	1,174.53
2	จีน	564.86	650.85
3	อินเดีย	524.59	642.41
4	เม็กซิโก	434.84	448.15
5	สหรัฐอเมริกา	321.00	298.66
29	ไทย	12.44	13.09

ที่มา: Trademap.org (สืบค้น ณ วันที่ 25 ก.ย. 2567)

❖ ไทย (หอมแดง พิกัดศุลกากร 0703.10.21 0703.10.29 และ 0712.90.90.002)²

- ปี 2566 ไทยเกินดุลการค้าสินค้าหอมแดง 0.54 ล้านเหรียญสหรัฐ
- การนำเข้า: ปี 2566 ไทยนำเข้าหอมแดง 15,181 ตัน เป็นมูลค่า 11.56 ล้านเหรียญสหรัฐ (408 ล้านบาท) ขยายตัว **71.9%** เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (6.73 ล้านเหรียญสหรัฐ)
 - แหล่งนำเข้าสำคัญของไทย: อินโดนีเซีย (78.0%) เมียนมา (15.4%) อินเดีย (4.9%) และอื่นๆ ได้แก่ จีน ออสเตรเลีย และฟิลิปปินส์ (1.7%)
- การส่งออก: ปี 2566 ไทยส่งออกหอมแดง 15,324 ตัน เป็นมูลค่า 12.10 ล้านเหรียญสหรัฐ (413 ล้านบาท) ขยายตัว **29.4%** เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (9.35 ล้านเหรียญสหรัฐ)
 - ตลาดส่งออกสำคัญ ปี 2566
 1. มาเลเซีย 6,955 ตัน มูลค่า 5.85 ล้านเหรียญสหรัฐ (สัดส่วน 48.3%/ Growth 44.5%)
 2. เวียดนาม 4,963 ตัน มูลค่า 2.21 ล้านเหรียญสหรัฐ (สัดส่วน 18.3% / Growth 115.4%)
 3. สิงคโปร์ 1,597 ตัน มูลค่า 1.52 ล้านเหรียญสหรัฐ (สัดส่วน 12.5% / Growth -9.3%)
 4. เกาหลีใต้ 349 ตัน มูลค่า 0.91 ล้านเหรียญสหรัฐ (สัดส่วน 7.5% / Growth 7.3%)
 5. เมียนมา 1,058 ตัน มูลค่า 0.58 ล้านเหรียญสหรัฐ (สัดส่วน 4.8% / Growth 111,163.7%)³
 - ปี 2567 ในช่วง 8 เดือนแรก (มกราคม – สิงหาคม) ไทยส่งออกหอมแดง 13,785 ตัน คิดเป็นมูลค่า 10.87 ล้านเหรียญสหรัฐ (386 ล้านบาท) ขยายตัว **13.3%** เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา (9.59 ล้านเหรียญสหรัฐ)
 - มูลค่าการส่งออกขยายตัว โดยเฉพาะตลาดมาเลเซีย (+30.3%) และสิงคโปร์ (+90.6%)
 - อย่างไรก็ตาม มาเลเซียซึ่งเป็นตลาดส่งออกหลักของไทย มีแผนที่จะลดการพึ่งพาการนำเข้าหอมแดงจากต่างประเทศลง 30% ภายในปี 2573 และผลักดันพัฒนาพื้นที่และแนวทางการเพาะปลูกเพื่อการบริโภคภายในประเทศแทน

² หอมแดงไทย จากพิกัดศุลกากร 0703.10.21 หอมแดงหัวสำหรับขยายพันธุ์ 0703.10.29 หอมแดงอื่นๆ และ 0712.90.90.002 หอมแดงแห้ง/ผง

³ ปี 2565 ไทยส่งออกหอมแดงไปเมียนมา ปริมาณ 398 กิโลกรัม มูลค่า 521 เหรียญสหรัฐ

การนำเข้าหอมแดงของไทย (หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ)

สินค้า	พิกัดศุลกากร	ปริมาณนำเข้า 2565 (ตัน)	มูลค่านำเข้า 2565	ปริมาณนำเข้า 2566 (ตัน)	มูลค่านำเข้า 2566	ปริมาณนำเข้า 2567 (ตัน) (8 เดือนแรก)	มูลค่านำเข้า 2567 (8 เดือนแรก)
หอมแดงหัวสำหรับ ขยายพันธุ์	0703.10.21	0	0	0	0	0	0
หอมแดงอื่นๆ	0703.10.29	15,983	6.73	15,181	11.56	23,062	11.33
หอมแดงแห้ง/ผง	0712.90.90002	1	0.004	0	0	0	0
รวม		15,984	6.73	15,181	11.56	23,062	11.33

ที่มา: tradereport.moc.go.th

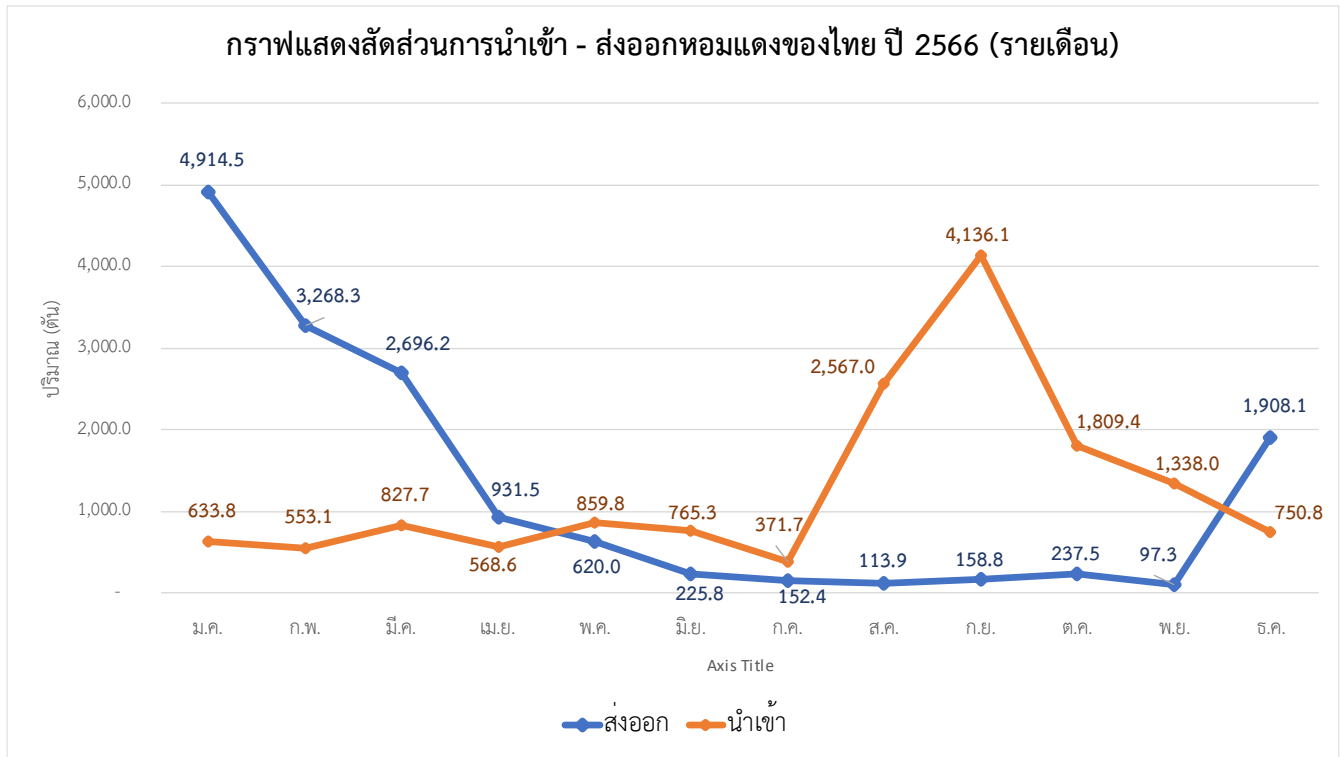
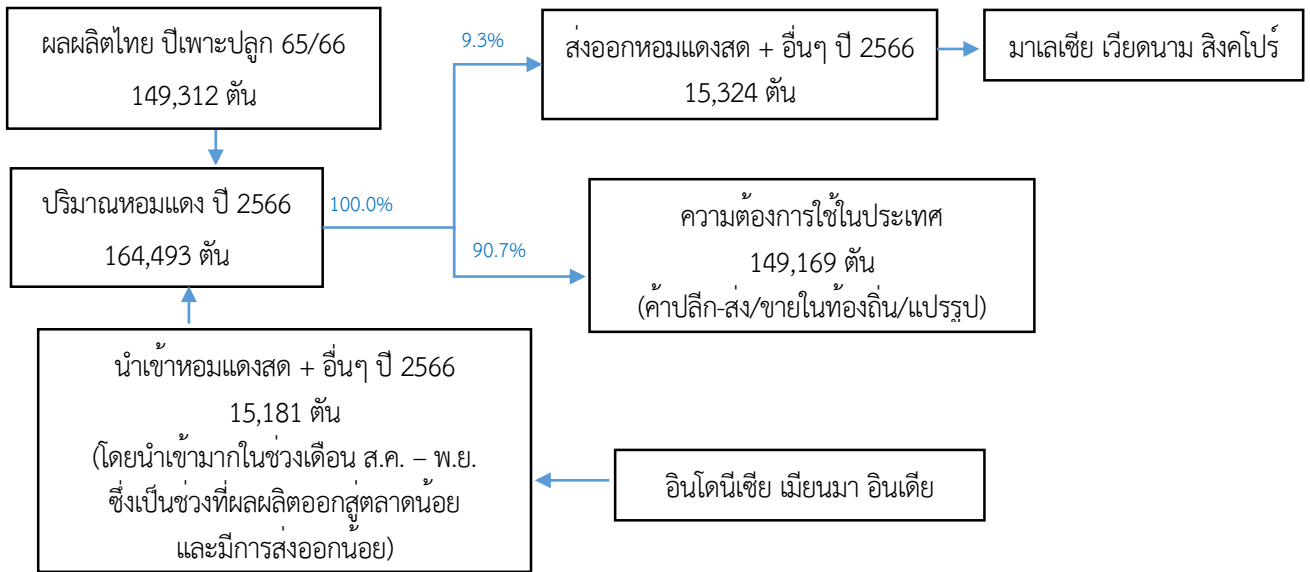
การส่งออกหอมแดงของไทย (หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ)

สินค้า	พิกัดศุลกากร	ปริมาณส่งออก 2565 (ตัน)	มูลค่าส่งออก 2565	ปริมาณส่งออก 2566 (ตัน)	มูลค่าส่งออก 2566	ปริมาณส่งออก 2567 (ตัน) (8 เดือนแรก)	มูลค่าส่งออก 2567 (8 เดือนแรก)
หอมแดงหัวสำหรับ ขยายพันธุ์	0703.10.21	0	0	12	0.009	3	0.002
หอมแดงอื่นๆ	0703.10.29	12,865	9.23	15,302	11.99	13,777	10.82
หอมแดงแห้ง/ผง	0712.90.90002	19	0.12	10	0.10	5	0.05
รวม		12,884	9.35	15,324	12.10	13,785	10.87

ที่มา: tradereport.moc.go.th

3. การบริโภค/ความต้องการใช้

❖ ปี 2566 ปริมาณการใช้หอมแดง 149,169 ตัน⁴ (โรงงานแปรรูป/ผู้ค้าท้องถิ่น/ผู้ค้าส่ง-ปลีก) ขยายตัว 5.92% เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (140,837 ตัน)

ที่มา: tradereport.moc.go.th ประมวลผลโดย สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

⁴ ข้อมูลปริมาณการใช้ จากข้อมูลสินค้าเกษตร (Fact Sheet) ประจำปี 2567 เดือนมิถุนายน สัปดาห์ที่ 4 “หอมแดง” กรมการค้าภายใน <https://regional.moc.go.th/th/file/get/file/20240701114e9f77a3f103afdb29685559e72266161449.pdf>

4. มาตรการและการบริหารจัดการของกระทรวงพาณิชย์

- ❖ ปี 2567 กระทรวงพาณิชย์ดำเนินการเชิงรุก ดูแลพืชเศรษฐกิจตัวรอง⁵ ในแผนงาน “คนตัวใหญ่ ช่วยคนตัวเล็ก” โดยร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ในการบริหารจัดการตั้งแต่ช่วงผลผลิตออก จนผลผลิตเข้าสู่ตลาด ในการช่วยรับซื้อพืชตัวรองไปจำหน่าย แปรรูป หรือเป็นกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) โดยผลผลิตพืชสามหัว (หอมหัวใหญ่ หอมแดง กระเทียม) ที่จะเริ่มออกมากในช่วงสิ้นปี 2567 ไปจนถึงต้นปี 2568 ตั้งเป้าหมายช่วยดูดซับเชื่อมโยงผลผลิตจำนวน 2 หมื่นตัน
- ❖ กรมการค้าภายใน ดำเนินการเชื่อมโยงซื้อขายล่วงหน้าระหว่างผู้ประกอบการ โรงงานแปรรูป ห้างค้าส่งค้าปลีก กับกลุ่มเกษตรกร โดยใช้สัญญาข้อตกลงมาตรฐานของกรมฯ และในปี 2567 ดำเนินการบริหารจัดการการตลาดพืชหัวใน 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมรับซื้อและกระจายออกนอกแหล่งผลิต และ 2) รมรงค์บริโภค โดยเปิดจุดจำหน่าย ณ แหล่งชุมชน กระจายผ่านรถโมบายธงฟ้า ร้านค้าธงฟ้า และสถานีบริการน้ำมัน
- ❖ หอมแดงเป็นสินค้าที่มีมาตรการนำเข้า ซึ่งผู้นำเข้าจะต้องดำเนินการ ดังนี้
 1. แสดงหนังสือรับรองสุขอนามัยพืชต่อต้านตรวจพืช และต่อกรมศุลกากรประกอบการนำเข้า
 2. ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้าหอมแดงไว้กับกรมการค้าต่างประเทศหรือหน่วยงานอื่นตามที่กำหนด
 3. ต้องเก็บหอมแดงที่นำเข้าแยกจากสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นไว้ในสถานที่เฉพาะ ให้ง่ายต่อการตรวจสอบ และพร้อมให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในสถานที่เก็บหอมแดงเพื่อตรวจสอบ
 4. รายงานการนำเข้าหอมแดงเป็นประจำทุกเดือน (ตามแบบฟอร์ม) ตามประกาศกรมการค้าต่างประเทศ (ทั้งนี้ ยกเว้นการบังคับใช้ในกรณีที่นำหอมแดงติดตัวเข้ามา นำเข้ามาพร้อมยานพาหนะเพื่อใช้ในการบริโภค หรือกรณีนำเข้าเพื่อเป็นตัวอย่างหรือการศึกษาวิจัย ในปริมาณเท่าที่จำเป็น)

5. ข้อเสนอแนะ

- พัฒนาความรู้และศักยภาพเกษตรกร ทั้งการเพาะปลูกในและนอกฤดู การเก็บรักษาผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อให้เก็บรักษาได้นานมากขึ้น ชะลอการจำหน่าย และบรรเทาปัญหาผลผลิตล้นตลาดในช่วงฤดูกาล รวมทั้งส่งเสริมการปลูกด้วยเมล็ดพันธุ์แทนการใช้หัวพันธุ์ เนื่องจากเกษตรกรนิยมปลูกโดยใช้หัวพันธุ์จากผลผลิตรุ่นก่อนหน้า ซึ่งมีโอกาสส่งต่อโรคและพันธุ์ที่ไม่ดีมากกว่า
- ผลักดันการรับรองคุณภาพ/มาตรฐานสินค้า ส่งเสริมการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) การผลิตที่มีประสิทธิภาพ มีการควบคุมศัตรูพืช โรงรวบรวมและคัดบรรจุหอมแดง รวมถึงการตรวจสอบย้อนกลับ และใช้ประโยชน์จากตราสัญลักษณ์และการรับรองมาตรฐาน (เช่น สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และเกษตรอินทรีย์) ในการทำการตลาด เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค โดยเฉพาะในการส่งออก

⁵ พืชเกษตรเศรษฐกิจตัวรองที่กระทรวงพาณิชย์ได้เข้าไปดูแล มีจำนวน 18 ชนิด คือ ผลไม้ 11 ชนิด ได้แก่ 1.ทุเรียน 2.มังคุด 3.เงาะ 4.ลองกอง 5.ลำไย 6.สับปะรด 7.ลิ้นจี่ 8.ส้มโอ 9.ส้มเขียวหวาน 10.มะยงชิด 11.มะม่วง ผัก 4 ชนิด ได้แก่ 1.มะนาว 2.มะเขือเทศ 3.ฟักทอง 4.พริกชี้ฟ้าจินดา และพืชสามหัว 3 ชนิด ได้แก่ 1.หอมแดง 2.หอมหัวใหญ่ 3.กระเทียม

- ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิต เช่น หอมแดงอบแห้งพร้อมใช้สำหรับประกอบอาหาร หอมแดงทอด รวมถึงส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีการสกัดสารในหอมแดง เพื่อนำสรรพคุณของหอมแดงมาใช้ประโยชน์ในด้านอื่น เช่น ยาสมุนไพร ยารักษาโรค น้ำมันหอมระเหย ส่วนผสมในอาหารเสริม เป็นต้น
- ส่งเสริมการรวมกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ จัดซื้อปัจจัยการผลิต และเพิ่มอำนาจต่อรองทางการค้า รวมถึงขยายช่องทางการขายออนไลน์ทั้งแบบค้าปลีกและค้าส่งบนแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียที่เข้าถึงง่าย

.....

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

ตุลาคม 2567

แหล่งที่มาข้อมูล

1. กรมการค้าภายใน (2567). ปฏิทินฤดูกาลสินค้าเกษตร ปี 2567.
2. กรมการค้าภายใน (2567). หอมแดง ประจำสัปดาห์ที่ 4 ของเดือนมิถุนายน 2567 (24 - 28 มิ.ย.67).
<https://regional.moc.go.th/th/file/get/file/20240701114e9f77a3f103afdb29685559e72266161449.pdf>
3. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2567). สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี ๒๕๖๖.
<https://www.oae.go.th/assets/portals/1/files/journal/2567/statistic2566.pdf>
4. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2567). สศก. แฉงสถานการณ์กระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ ปีเพาะปลูก 2566/67 ระบุ ผลผลิต กระเทียม หอมแดง ลดลง ขณะที่ผลผลิตหอมหัวใหญ่เพิ่มขึ้น.
<https://coaching.oae.go.th/%e0%b8%aa%e0%b8%a8%e0%b8%81-%e0%b9%81%e0%b8%88%e0%b8%87%e0%b8%aa%e0%b8%96%e0%b8%b2%e0%b8%99%e0%b8%81%e0%b8%b2%e0%b8%a3%e0%b8%93%e0%b9%8c%e0%b8%81%e0%b8%a3%e0%b8%b0%e0%b9%80%e0%b8%97%e0%b8%b5%e0%b8%a2/>
5. ศูนย์ข่าวกระทรวงพาณิชย์ (2567). นายภูมิธรรม เวชยชัย รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานแถลงความสำเร็จของการขับเคลื่อนมาตรการดูแลพืชรอง ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายภาครัฐและเอกชนรายใหญ่กว่า 12 กลุ่มธุรกิจ 20 เครือ 27 หน่วยงาน โดยมี นายณัฏฐ์ ศรีสรรพวงค์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ และนายสุชาติ ชมกลิ่น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เข้าร่วมงานด้วย ในวันศุกร์ที่ 9 สิงหาคม 2567 ณ ห้องมโนปกรณ์นิติธาดา ชั้น 12 กระทรวงพาณิชย์. <https://www.moc.go.th/th/content/category/detail/id/4/iid/7655>
6. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์. ข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย